

EESSÕNA

Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse aastaraamatute eesmärk on keskuse tegemiste jäädvustamine ning Lõuna-Eesti keelt ja kultuuri käsitlevate teadustööde avaldamine. Juba peaaegu kakskümmend aastat on keskus korraldanud teadlastele, üliõpilastele ja kõigile teistele huvilistele suunatud Lõuna-Eesti vaimset pärandit ja praegust kultuurielu tutvustavaid seminare. Vaatluse all on olnud mitmeid erinevaid valdkondi: rahvaluule, kultuurilugu, keel, ajalugu, kirjandus, kunst. Aastaraamatutes ilmunud artiklitena on nende seminaride ettekanded jõudnud kõigi huvilisteni. Lisaks seminarides esitatule annavad aastaraamatud ülevaate ka keskuses regulaarselt toimuvatest kohtumisõhtutest Lõuna-Eesti keele ja kultuuri hoidjate ja eestvedajatega ehk *jututarõdest* ning keskuse õppe-, teadus- ja kultuuritegevuste kroonika.

Seekordne LE aastaraamatu kaksikköide kannab järjenumbrit XVII–XVIII ning annab ülevaate keskuse ettevõtmistest ennekoiki 2017. ja 2018. aastal. Aastaraamat on traditsiooniliselt interdistsiplinaarne, sisaldades seekord peaasjalikult artikleid Lõuna-Eesti kunstist, kirjandusest ja keelest ning nende kontaktidest. Suurem osa kirjutistest põhineb LE keskuse seminaridel „Kõnõlduq sõnaq“ ning „Nuka vaim Lõuna-Eesti kunstis“ peetud ettekannetel. Lisaks nimetatud seminaride ettekannete põhjal valminud artiklitele sisaldab aastaraamat ka ülevaadet keskuse tegevusest ning lõunaestli nüüdiskultuuri tutvustavaid kirjutisi.

Toimetajad Eva Saar, Karl Pajusalu, Mart Velsker

EDESÕNA

Tarto Ülikooli Lõunõ-Eesti keele- ja kultuuriuurmiisi keskusõ aastagaraamatihe kofatas kokko ülestähendüisi keskusõ tegemiisist ni tan ilmutõdas lõunõeesti kiili ja kultuurõ lahksavit tiidüstõid. Jo pia katskümend aastakka om keskus kõrraldanuq tiidläisile, üliopilaisilõ ja kõigilõ tõisilõ huviliisilõ mõtõlduid Lõunõ-Eesti vaimoperändüst ja parhillast kultuuriello uurvit seminääre. Nail om olnuq juttõ mitmõ ala päält: rahvaluulõst, kultuuriluust, keelest, aoluust, kirändüest, kunstist. Läbi aastagaraamatiln ilmunuisi kirotuisi ommaq neide seminääre ettekandõq saanuq lugõmisõs kõigilõ huviliisilõ. Päält seminääre sisu andvaq aastagaraamaduq ülekaehusõ ka keskusõn kõrdapiten peetüist jututarist ehk kokkosaamisõdakist lõunõeesti kiili ja kultuurõ hoitjidõ ja iistvidäjidega. Ni viil võtt tan asotusõ opi-, tiidüs- ja kultuuritegemiseq kokko egän aastagaraamadu numbrin ilmutõt keskusõ krooniga.

Seo kõrra LE aastagaraamadu katsikkõüdeq kand järenumbrit XVII–XVIII ni and ülekaehusõ keskusõ ettevõtmiisist innekõgõ 2017. ja 2018. aastagal. Aastagaraamat om kõgõ olnuq tiidüsallovaihõlinõ. Seokõrd ilmusõq tan põhilidsõlt artikliq Lõunõ-Eesti kunstist, kirändüest ja keelest ni naidõ kokkopoutumisist. Suurõmb jago kirotuisist om peri LE keskusõ seminäärel „Kõnõlduq sõnaq“ ni „Nuka vaim Lõunõ-Eesti kunstin“ peetüist ettekandist. Päält tuu lõüd aastagaraamatust ülekaehusõ keskusõ tegemiisist ni lõunõeesti täämbädse päävä kultuuri tutvustavit kirotuisi.

Toimõndajaq Eva Saar, Karl Pajusalu, Mart Velsker